GAZETA LWOWSKA.

W Piątek — N^ro. 5. — 11. Stycznia 1823.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujący

O k ó l n i k:

Względem przyjmowania uczniów do szkół gymnazyjalnych i wyższych.

W celu zmniejszenia liczby uczących się we wszystkich zakładach naukowych Monarchii z każdym rokiem nad miarę wzmagającej się, i zwrócenia takowéj do stosunku okolicznościom odpowiadającego, wysoka Kommissyja nadworna zarządu nad naukami, w moc najwyższego postanowienia Jego C. K. Mości z d. 12. Kwietnia r. z., dekretem z d. 4. Listopada r. z. do liczby 4448. rozporządziła:

1) Uczniowie ze szkół głównych do pierwszéj gramatykalnéj klassy przechodzący, pomimo, że od nich żądane będą świadectwa dotychczasowemi rozporządzeniami przepisane, zdać mają ścisły poprzedniczy popis, czy potrzebne do rozpoczęcia nauk gymnazyjalnych wiadomości przygotowawcze i odpowiadające naukowemu zawodowi zdolności posiadają; poprzedniczy ten popis przedsięwziąć mają zaraz w pierwszych dniach roku szkolnego, Professor gramatykalny z Prefektem tego Gymnazyjum, do którego młodzieniec przychodzi, i względem przyjęcia onego wyrokować.

2) Jak przepisami już istniejącemi, rok dziesiąty wieku za najmniejszy ustanowiony jest, niżéj którego żaden młodzieniec do szkół gymnazyjalnych przyjętym byó nie może, tak też na przyszłość żaden młodzieniec do pierwszéj klassy gramatykalnéj przyjętym nie będzie, któren czternasty rok wieku swego już przestąpił.

3) Przepis już istniejący, aby do żadnéj gymnazyjalnéj klassy więcéj nad 80 uczniów na jednę izbę szkolną, nie przyjmować, ma być co do litery zachowany. Przy nacisku większéj liczby uczniów, tylko lepsza klassa postępu podług dawniejszych świadectw szkolnych, dowiedziona większa zdolność młodzieńca, a gdzie te powody równemi się okażą, miejsce zamieszkania rodziców, lub ich zastępców, tym sposobem rozstrzygać ma, że gdzie miejsce pobytu za obwodem miejsca Gymnazyjum, lub znacznie bliżéj innego Gymnazyjum leży, uczniowi przyjęcie do pierwszego, odmówionem być ma; zato mu jednak wolno będzie udać się do innego, mniéj licznego Gymnazyjum.

4) Dla młodzieży, których prożba o przyjęcie do porządkowéj głównéj klassy, dla zachowania ustanowionego najwyższym rokazem *Maximum* ilości uczniów do przyjęcia w jednę izbę szkoły gymnazyjalnéj odrzuconą być musi, pozwala się w prawdzie założyć klassę przyboczną; podobne jednak przyboczne klassy tylko dla klass gramatykalnych, w żadnym przypadku atoli dla klass wyższych, czyli humanijorów, założone być mogą; wydatki na takowe klassy przyboczne, mianowicie opłata nauczyciela zastępującego, za zniesieniem się z Dyrektorem Gymnazyjum miejscowego wymierzoną być mająca, należeć będzie do rodziców tych uczniów, którzy z téj klassy przybocznéj udział mieć będą.

5) Równie i w zakładach nauk filozoficznych, nie wolno na przyszłość nigdzie więcéj uczniów przyjmować, jak tylko ile w słuchalni porządnie do siedzenia miejsca mają, a w żadnym przypadku, do jednéj słuchalni więcéj nad 250. Przy większym nacisku słuchaczy, stanowiąc: którzy z nich przypuszczeni być mają, postępować należy podług tych samych zasad, które powyżéj dla szkół gymnazyjalnych przepisano.

Przepisy powyższe podają się niniejszém do powszechnéj wiadomości, a szczególniéj do zachowania rodzicom, lub onych zastępcom, którzy dzieci swoje, lub ich opiece poruczonych, naukom poświęcić zamyślają.

We Lwowie d. 1. Grudnia 1827.

(Następują podpisy.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Monitor donosi z Barcelony pod dniem 12. Grudnia: Wieść, że nowe kupy zbrojne przechodzą Walencyją, niestety! potwierdza się. Kupy te przeciągają szczególniéj okolicę Aldecona i Benicarto; wojska, które w Tortozie stały, przeszły znowu Ebro, dla ścigania takowych, ponieważ Jenerał Longa, nie mając dostatecznych sił, nie może na nich uderzyć.

Odebrano wiadomość, że przewódzca *Agra-*

)(

viadosów, Pułkownik Bosoms, zwany Jeps dels Estanys, opuścił Katalonija, i z częścią tych, którzy w rozpaczy postanowili towarzyszyć mu w nieszczęściu, zbiegł do Francyi. Sądzą, że obrócił się ku Perpignan, zkąd jak inni zbiegowie tejże klassy, może będzie w głąb kraju posłany. (*G. W.*)

Wielka Brytanija i Irlandyja

Jak słychać, panujący Xiążę Hohenlohe-Langenberg (urod. 1794) zaślubi się z Xiężniczką Teodorą Leiningen, córką Xiężnej Kent, (urod. d. 7. Grudnia 1807.)

W d. 20. Grudnia udał się Lord Goderich do Windsoru, miał u Króla prywatne posłuchanie, trwające blisko godziny, a potém powrócił do Londynu, gdzie znajdował się na Radzie gabinetowéj. Jeszcze tegoż samego dnia rozeszła się pogłoska, że Lord Goderich pozostanie nateraz w Ministeryjum. W d. 20. Grudnia zeszli się także u Lorda Eldona Ministrowie, którzy wystąpili: Lord Eldon, Westmoreland i Melville, P. Peel i t. d.; rezultat ich narad nie jest wiadomy.

Ponieważ uzbrojenie galiot bombardyjerskich, przez rząd nakazane, prawie jest ukończone, przeto oddziały wojsk z marynarki królewskiéj otrzymały rozkaz natychmiast wsiąść na takowe.

Okręt linijowy Genua zawinął w dniu 14. Grudnia do Devonport, i przywiózł zwłoki Kapitana Walter Bathurst, swojego Dowódzcy, który w bitwie pod Nawaryno życie utracił. Opuszczając Maltę, wziąłby był także zwłoki Kapitanów Bell i Moore, którzy z ran pod Nawarynem odebranych umarli, atoli musiał je przy brzegach Sycylii zanurzyć w morze, ponieważ nie podobna było ich od zepsucia zachować.

Pewien Angielski Dziennik udziela następujących szczegółów o stracie Turków i Egipcyjan w bitwie pod Nawarynem. Turcy mieli trzy linijowe okręty, jeden o 84, jeden o 76, a jeden o 74 działach, każdy liczył 850 ludzi osady. Pierwsze dwa przestały dawać ognia w bitwie, lecz nie zwinęły flagi. Dnia następującego zatknęły Angielską, i czółna Albiona takowe zajęły w posiadłość. Wtedy spuszczono je ku skale na mieliznę, ponieważ zupełnie były niezdatne. Na każdym z nich znajdowało się po kilkuset rannych, i dla tego ich nie spalono. Trzeci skierował ku brzegom, i dnia następującego został spalony. Fregat o dwóch bateryjach było pięć, dwie o 64, dwie o 60, a jedna o 58 działach. Jedna z pierwszych, na któréj znajdował się Admirał Egipski, utraciła maszty, a we dwa dni po bitwie wpadła na mieliznę; podobieństwo jest, że była podziurawiona i wiele już nabrała wody. Inna fregata o 64 działach w czasie bitwy wyleciała w powietrze, obok Azyi; dwie fregaty o 60 działach podczas najzaciętszéj bitwy, właśnie gdy je chciano wpędzić na mieliznę, wyleciały w powietrze. Fregata o 38 działach zatonęła przodem, część tylna sterczała z wody. Fregat z zupełnemi bateryjami od 48 do 52 dział, mających po 400 ludzi osady, było piętnaście. Jedna z nich wyleciała w powietrze w tyle Albiona, będąc zachaczoną, wziętą i na mieliznę wpędzoną. Cztery takowych wyleciało w powietrze, jak się domyślają, ze wszystką osadą, podczas bitwy i przy końcu onéjże. Trzy inne utraciwszy maszty, zupełnie podziurawione, wpadły na mieliznę. Reszta została dnia następującego spalona i zupełnie zniszczona. Korwet było dwadzieścia, każda z takowych od 26 do 28 dział z osadą po 200 ludzi. Dwie lub trzy wyleciały śród bitwy w powietrze; na jednej z tych była zatknięta bandera Admirała Tunetańskiego; kilka innych spalono dnia następującego, a ośm wpędzono na mieliznę. Większa część poszła na spód morza, i tylko cokolwiek masztów sterczało na powierzchni. Z dwunastu brygów o 19 działach po 130 do 150 ludzi, zniszczono wiele w czasie bitwy i po bitwie. Z pięciu palnych statków zatopił Philomel jeden, zanim jeszcze zdołał się zająć. Cztery wyleciało w powietrze śród walczących, lecz tylko Tureckiéj flocie wyrządziły szkodę. Gdy połączone eskadry w dniu 25. Paźdz. opuszczały przystań, tylko 1 fregata, 15 korwet i brygów gotowych było wyjść pod żagle. Okręty te prawnie były w mocy Sprzymierzonych, lecz wspaniałomyślność je oszczędziła. Bateryje Nawarynu osadzone były 125 armatami, z których 30 i możdzież jeden sięgały aż do stanowiska okrętów. Nie wiemy, czyli te bateryje zostały zniszczone.«

Gazeta nadworna Londyńska donosi z urzędu Admiralicyi z d. 11. Grud., że Admirał Kodrington odebrał następujący raport Hr. Heyden pisany na pokładzie okrętu linijowego Azow w d. 24 Paźd., donoszący o liczbie zabitych i rannych eskadry Ross. w bitwie d. 20. Paźd.: Okręty linijowe: Azów, zabitych 24, Oficerów 6, 61 ludzi ciężko ranionych; Hargudd, zabitych 14, Oficerów 8, ludzi 29 ciężko ranionych; Ezekiel, Oficer 1, ludzi 12 zabitych; Oficerów 2, ludzi 16 ciężko ranionych wraz z Kapitanem; Alexander Newski, zabitych 5, ciężko ranionych 7. Fregaty: Konstantyn, 1 człowiek ciężko raniony; Prowornoy, Oficer 1, ludzi 2 zabitych, 4 ludzi ciężko ranionych; Helena, Oficerów 2, ludzi 3 ciężko ranionych. Kastor nie ma zabitego, ani rannego. Ogółem zabitych Oficerów 2, ludzi 57; ranionych ciężko: Oficerów 18, ludzi 121.

Gazeta Gibraltarska z d. 29. Listopada przypuszcza, że spory między Francyją a Dejem Algierskim niebawnie w sposobie przyjacielskim zostaną załatwione. *Conditio sine qua non* jest wydanie okrętów, które zabrały statki pod banderą Algierską. Dej nie opiera się temu warunkowi; jednakże oświadczył, iż nie w mocy jego odbierać poddanym zdobycze, i gdyby do gwałtownych udał się środków, zrządziłby nieukontentowanie, ponieważ ci, co uzbrajają korsarzy, są bogaci i mają wielki wpływ na mieszkańców Algieru. Dej wyznał nawet, iż w tym przypadku sam popadłby w niebezpieczeństwo. Przeto nie ma innéj drogi, jak tylko przyrzeć wynagrodzenie z własnych funduszów, lecz nigdy nie przystanie na to, aby zapłacił wartość okrętów Francuzkich zabranych przez korsarzów innych narodów pod banderą Algierską. Twierdzi ón, że poddani jego nie przyprowadzili do przystani Algierskiéj, jak tylko sześć okrętów, i że za takowe chce wynagrodzić, lecz niesłusznie byłoby żądać zapłaty od poddanych za to, z czego nie mieli żadnéj korzyści. (*D. A.*)

Podług Gazet z d. 21. Listopada z Angielskiéj osady na wyspie Kanadzie, gdzie od dawno już okazuje się niechęć ku rządowi, zebrał się dniem wprzódy zwołany przez Gubernatora Parlament i przystąpił do wyboru Prezydenta; takowy padł na P. Papineau, lecz Gubernator odrzucił ten wybór w imieniu Króla, i wezwał Parlament do przedsięwzięcia nowego wyboru.

Rząd uchwalił teraz zaniechać osady w Sierra Leona i siedzibę tamecznego rządu przenieść na wyspę Fernando Po. Tymczasowy Gubernator Pułkownik Lumley, wyjechał w tym zamiarze do Cap Coast, i już w połowie Września były w gotowości dwa okręty pod Kapitanem Owen, aby tamże przewieść pierwszych osadników.

Gazety Angielskie umieściły także kilka wiadomości o gwałtach przez rozbójników Greckich na morzu popełnionych, między innemi raport autentyczny podpisany przez Kapitana Plane, o zrabowaniu bryga Mary, płynącego ze Smyrny do Londynu. Kapitan zatrzymany był trzy razy; i to drugi raz przez 19 mistyków i jeden Grecki bryg narodowy o 12 działach, które osadzie okrętowéj wszystko, co miała, zabrali.

Hr. Józef Puisaye, Jenerał Porucznik, Kawaler W. Krzyża orderu S. Ludwika, umarł w Hammersmith pod Londynem. Ónto w r. 1793 zrobił powstanie przeciwko Konwencyi narodowéj w Bretanii, Maine, Perche i części Normandyi; ónto dowódził rojalistami w nieszczęśliwéj wyprawie pod Quiberon. Jest ón znany także z pism swoich o magnetyzmie zwierzęcym. (*G. W.*)

Wyspy Jońskie.

Podług wiadomości z Korfu zawinął do tamtejszéj zatoki w nocy z d. 29. na 30. List. z Poros przybywający szoner Unicorn, własność Lorda Cochrane, pod Kapitanem Alexandrem Christał. Od czasu przybycia tego statku rozeszła się wieść w Korfu, że Lord Cochrane znowu przyjęty został do służby Angielskiéj. Tyle pewna, że miasto Greków, którzy pierwéj tworzyli osadę szonera, takowa jest teraz z samych Anglików złożona. (*D. A.*)

Francyja.

Infant Dom Miguel przepędza większą część czasu w towarzystwie królewskiéj rodziny, która się z nim uprzejmie obchodzi. Słychać, iż w d. 25. lub 26. Grudnia uda się do Londynu.

Między osobami, które w d. 24. Grudnia miały u Króla prywatne posłuchanie znajdował się także Baron Vitrolles, mianowany Posłem we Florencyi.

Na mocy postanowienia król. z d. 9. Grud. kollegijum wyborcze Korsyki zebrać się miało d. 3. Stycznia w Ajaccio.

Inne postanowienie z d. 23. Grudnia, z powodu śmierci Deputowanego Nicod de Richaud zwołuje kollegijum departamentowe Jura na dzień 3. Lutego do Lous le Saulnier.

Gazeta Tuluzka twierdzi, iż z kontingensu roku 1826 powołanych do broni 55,000 ludzi niedawno wydaném postanowieniem, tylko 10,000 stawi się pod chorągwie, reszta zaś pozostanie w domu aż do dalszego rozkazu. Podług téjże saméj Gazety, cała dywizyja Francuzka powracająca z Katalonii, przybyła już na miejsce swojego przeznaczenia.

P. Ashman, ajent towarzystwa osadniczego w Afryce, doniosł towarzystwu jeograficznemu w Paryżu o odkryciu nowego ludu prawie 140 mil w środku Guinei zamieszkałego. Takowy ma być liczny i w porównaniu z innemi Afrykańskiemi ludami bardzo oświecony. (*G. W.*)

Jep dels Estanys (Pułkownik Bozoms) jeden z największych przewodzców *Agraviados* w Katalonii, zbiegł z niektórymi swoimi stronnikami do Francyi, i podług Gazet Francuzkich przybył do Perpignan. (*D. A.*)

Zjednoczone Niderlandy.

Narady nad projektami do prawa budżetu dochodów i wydatków, jakoteż umorzenia długu publicznego, zostały ukończone d. 22. Grudnia w drugiéj Izbie Stanów Jeneralnych. Po ukończeniu takowych, pierwszy projekt do prawa przyjęto 96 głosami przeciwko 4, drugi 77 przeciwko 23, a trzeci 84 głosami przeciwko 16.

W Antwerpii odebrano wiadomość, że okręt liniјowy Waterloo przybył do Batawii z wojskiem.

Kommissarz Jeneralny w posiadłościach Niderlandzkich Indyjów wschodnich rozkazał także zaprowadzić szczepienie ospy.

List z Batawii z d. 27. Sierpnia (w Gazetach Angielskich umieszczony) donosi, że kroki nieprzyjacielskie między mieszkańcami Javy a Niderlandczykami ustały. Zawieszenie broni trwać ma miesiąc. Z obojéj strony dla wiernego dotrzymania umowy dano zakładników. Podczas zawieszenia broni zajmą się ostatecznem ułożeniem traktatu pokoju, który podobieństwem jest, iż niebawem przyjdzie do skutku, gdyż obydwie strony sprzykrzyły sobie uciążliwą i do żądanego celu nie wiodącą wojnę. (*G. IV.*)

Wiadomości z Grecyi.

Dostrzegacz Austryjacki z d. 4. Stycznia zawiera:

Jak wiadomo, Admirałowie trzech połączonych eskadr przesłali w d. 24. Października r. z. Członkom nieustającego Wydziału Ciała prawodawczego Grecyi list, który w d. 27. Październ. został onym w Eginie doręczony, i zapewne w skutek onegoż Kommissyja rządząca, na téjże wyspie swoję mająca siedzibę, wydała w d. 2. Listopada następujące dwa oświadczenia:

I.

»Zastępcza Kommissyja rządząca oświadcza: Korsarze byli pierwéj potrzebnymi, jako broń, która nieprzyjacielowi szkodziła, ale teraz po zniszczeniu floty nieprzyjacielskiéj przez Admirałów trzech wysokich Mocarstw stała się zupełnie zbyteczną. Z tegoto powodu, począwszy od dnia dzisiejszego zabronione jest korsarstwo Greckim okrętom.«

»Stósownie do tego zawiadamiają się wszystkie Greckie okręty każdego rodzaju, i zaleca się onym, iżby na przyszłość nie wypływały jako korsarze, i by w żadnym sposobie i pod żadnym pozorem nie ważyły się zatrzymywać okrętów pod banderą neutralną płynących.«

»Nawet dowódzcom do blokad użytym, którzy nie mogą się oddalać za granice swojego przeznaczenia, zakazano równie jakbądź okręt pod banderą neutralną zatrzymywać, wyjąwszy te, któreby przy nadwerężeniu blokady, na gorącym uczynku były schwytane.«

»Sąd dawniéj mianowany, aby wyrokował o zdobyczach, nie jest więcéj upoważniony do rozpoznania sprawy o zdobyczy, wyjąwszy te, któreby schwytano przy nadwerężeniu blokady.«

»Podług tego Komendanci, którzyby się ważyli postępować przeciwko niniejszemu oświadczeniu uważani będą przed rząd jako rozbójnicy morscy *de facto* i jako takowi surowo zostaną karani.«

»W Eginie d. 21. Października (2. Listop.) 1827. Zastępcza Kommissyja rządowa: G. Mauromichali. J. M. Milaiti. Jannuli Nako. Tymczasowy Sekretarz stanu marynarki, G. Glaraki.«

II.

»Zastępcza Kommissyja rządowa oświadcza: Nie podlega wątpliwości, że rozboje morskie, ta haniebna bezbożność, już zaraz w początkach nie tylko była strasznym biczem dla naszych współobywateli, lecz na nieszczęście świętą walkę Hellenów ćmiła i sprawie narodu mocno szkodziła.«

»Tak dawniejsze rządy jak i teraźniejszy dawały każdego czasu publicznie poznawać, jak mocno życzyły sobie wstrzymać owe nieludzkie rozboje, i nie zaniedbywały używać wszystkich tych środków, jakich okoliczności dozwalały; a jeźli w tym względzie zupełnie nie mogły osiągnąć swojego celu, przypisać to należy krytycznemu i nieforemnemu stanowi rzeczy.«

»Lecz potrzeba nakoniec zniszczyć te obrzydłe rozboje morskie i usunąć wszystko, coby handlowi szkodzić mogło. Ku osiągnieniu tego celu postanowił rząd użyć najsurowszych i najskuteczniejszych środków, i z tego powodu wysyła umyślnie Kapitana Mikes Kyparyssi z okrętami wojennemi i siłą wojskową pod jego rozkazami na Archypelag i daje mu pełnomocnictwo, ścigać rozbójników ze wszelką surowością. Już na mocy okólnika rozkazano wszystkim władzom miejscowym wysp, aby się ze swojéj strony do tych zbawiennych środków przyczyniały.«

»Szanowni Admirałowie trzech wysokich Mocarstw wzywają się oraz, iżby przez grzeczność swoję raczyli się przyłożyć do wytępienia tego obrzydliwego rozboju.«

»W Eginie d. 21. Paźdz. (2. List.) 1827.«

(Następują podpisy.)

Okaże się teraz, czyli to oświadczenie władzy, któréj sami trzéj Admirałowie, nie przyznawali »fizycznéj ani moralnéj siły« do wykonania uchwał, będą skuteczniejsze, nad owo z d. 15. Paźd. r. z. po napomnieniu Admirałów Kodringtona i de Rigny, wzywające wszystkich owych korsarzy, którzy nie są przeznaczeni do utrzymania blokady, aby powrócili do swoich stanowisk

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 2. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michałewicz; Drukiem: Piotra Pillera.